

Instytut Pamięci Narodowej - Kielce

<https://kielce.ipn.gov.pl/kie/galerie-zdjec-i-fotorelacje/243707,Dzieje-PRL-widziane-przez-pryzmat-prowin-cji.html>

21.06.2026, 19:27

Dzieje PRL widziane przez pryzmat prowincji

Chrzanów, Białystok, Bochnia, Starachowice, Lublin czy Tarnowskie Góry - między innymi o tych miejscach opowiadali uczestnicy Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej „Peryferie PRL (1956-1980)”, która odbyła się w środę, 10 czerwca, w Delegaturze IPN w Kielcach.

[peryferie Polska Rzeczpospolita Ludowa \(PRL\)](#)

10.06.2026

Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Peryferie PRL (1956-1980)”. Fot. IPN Kielce

Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Peryferie PRL (1956-1980)”. Fot. IPN Kielce

Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Peryferie PRL (1956-1980)”. Fot. IPN Kielce

Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Peryferie PRL (1956-1980)”. Fot. IPN Kielce

Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Peryferie PRL (1956-1980)”. Fot. IPN Kielce

Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Peryferie PRL (1956-1980)”. Fot. IPN Kielce

Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Peryferie PRL (1956-1980)”. Fot. IPN Kielce

Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Peryferie PRL (1956-1980)”. Fot. IPN Kielce

Tym razem punkt ciężkości został położony nie na główne ośrodki, a na prowincję. Większość dotychczasowych badań nad dziejami Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej skupia się na centrum władzy, wielkich decyzjach politycznych i wydarzeniach, które wstrząsały całym krajem. Kielecka konferencja zaproponowała zupełnie inne spojrzenie. Jej celem była analiza procesów, które zachodziły na obszarach wiejskich, gminnych, powiatowych oraz w zmarginalizowanych ośrodkach miejskich.

Na tę perspektywę uwagę zwrócił dr Robert Piwko, naczelnik kieleckiej delegatury IPN, który otworzył wydarzenie:

- Ambicją kieleckiej delegatury, tego małego Referatu Badań Historycznych jest organizacja ogólnopolskich, syntetycznych konferencji, poruszających dzieje Polski Rzeczypospolitej Ludowej. W zeszłym roku komentowaliśmy rzeczywistość stalinizmu przez pryzmat tego, co działo się ze środowiskiem nauczycieli, uczniów, z szeroko pojętą edukacją. W tym roku, dzięki pomysłowi pana dr. Piotra Juchowskiego, pojawiała się koncepcja skomentowania rządów Gomułki i Gierka przez to, co działo się na prowincji - powiedział.

Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Peryferie PRL (1956-1980)”. Fot. IPN Kielce

Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Peryferie PRL (1956-1980)”. Fot. IPN Kielce

Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Peryferie PRL (1956-1980)”. Fot. IPN Kielce

Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Peryferie PRL (1956-1980)”. Fot. IPN Kielce

Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Peryferie PRL (1956-1980)”. Fot. IPN Kielce

Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Peryferie PRL (1956-1980)”. Fot. IPN Kielce

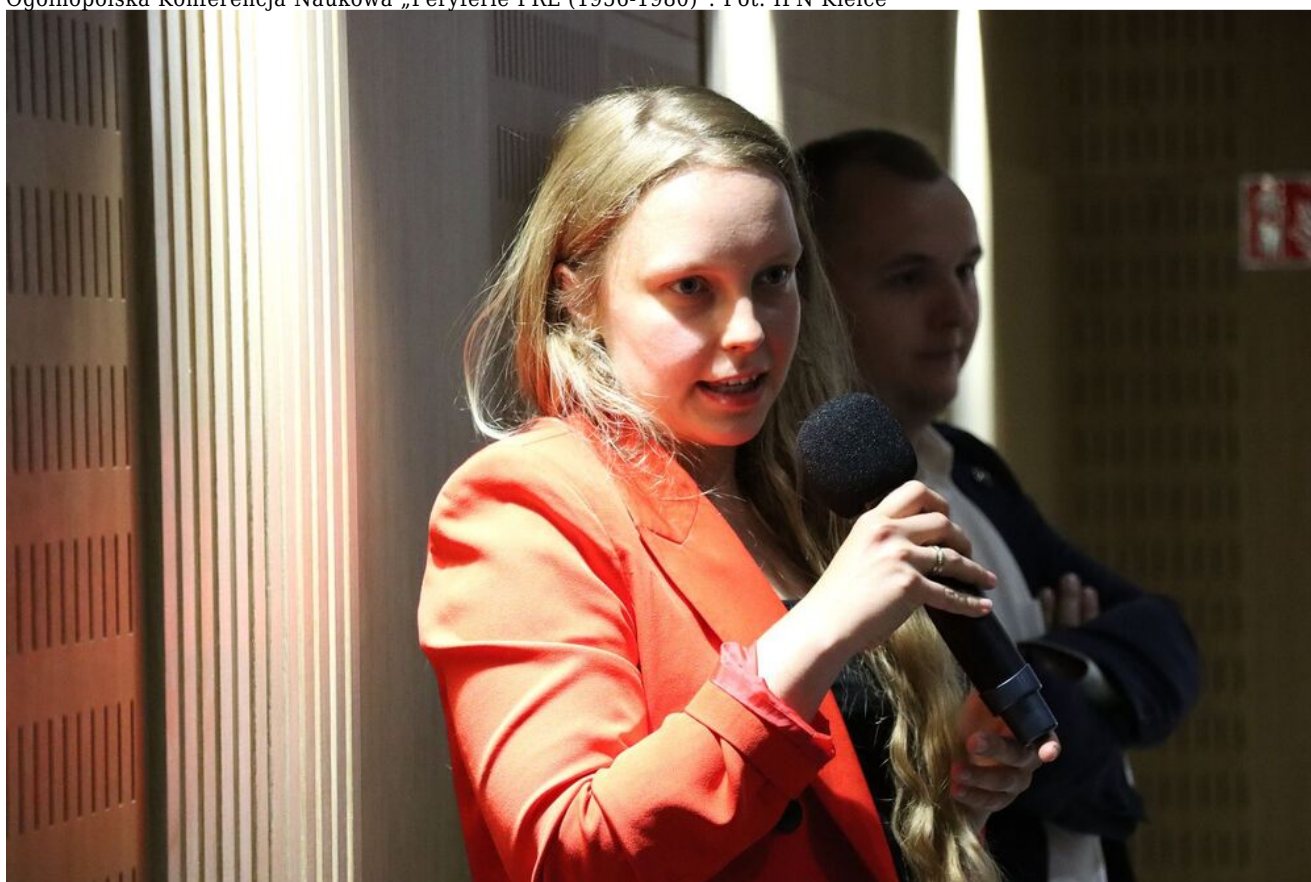
Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Peryferie PRL (1956-1980)”. Fot. IPN Kielce

Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Peryferie PRL (1956-1980)”. Fot. IPN Kielce

Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Peryferie PRL (1956-1980)”. Fot. IPN Kielce

Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Peryferie PRL (1956-1980)”. Fot. IPN Kielce

Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Peryferie PRL (1956-1980)”. Fot. IPN Kielce

Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Peryferie PRL (1956-1980)”. Fot. IPN Kielce

O tym, jak wyglądało życie na peryferiach: społeczne, polityczne, opowiedzieli prelegenci, reprezentujący środowiska naukowe i akademickie z całej Polski. Zaproszenie do udziału w konferencji przyjęli: dr Bartłomiej Kapica - Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach, dr hab. Joanna Sadowska - Uniwersytet w Białymstoku, dr Tomasz Osiński - Lotnicza Akademia

Wojskowa w Dęblinie, mgr Alicja Figarska - badacz niezależny, dr hab. Adam Dziuba - IPN Katowice, dr Paweł Skubisz - IPN Centrala, dr Sebastian Drabik - badacz niezależny, dr Konrad Majchrzyk - Muzeum Zamoyskich w Kozłówce, dr Robert Kolasa - Wyższa Szkoła Kadr Menadżerskich w Koninie, dr hab. Grzegorz Sokołowski - Archiwum Archidiecezjalne we Wrocławiu oraz Szymon Wachowicz - Uniwersytet Marii Skłodowskiej Curie w Lublinie. Głos zabrał także dr Piotr Juchowski - IPN Kielce.

Wystąpienia koncentrowały się wokół czterech bloków tematycznych: „Aspekty cywilizacyjne i społeczne peryferii”, „Rezonans kryzysów politycznych”, „Funkcjonowanie struktur PZPR na prowincji” oraz „Nadużycia władzy w mniejszych ośrodkach”.

Podsumowaniem wydarzenia będzie wydawnictwo pokonferencyjne.

Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Peryferie PRL (1956-1980)”. Fot. IPN Kielce

Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Peryferie PRL (1956-1980)”. Fot. IPN Kielce

Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Peryferie PRL (1956-1980)”. Fot. IPN Kielce

Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Peryferie PRL (1956-1980)”. Fot. IPN Kielce

Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Peryferie PRL (1956-1980)”. Fot. IPN Kielce

Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Peryferie PRL (1956-1980)”. Fot. IPN Kielce

Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Peryferie PRL (1956-1980)”. Fot. IPN Kielce

Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Peryferie PRL (1956-1980)”. Fot. IPN Kielce

Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Peryferie PRL (1956-1980)”. Fot. IPN Kielce

Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Peryferie PRL (1956-1980)”. Fot. IPN Kielce

Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Peryferie PRL (1956-1980)”. Fot. IPN Kielce

Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Peryferie PRL (1956-1980)”. Fot. IPN Kielce

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Kielce

Kielce

Polska Ludowa

Konferencja naukowa